

Fink i en afhandling i *Historisk Tidsskrift* 11. række III, p. 1—47, taget problemet op. Begge forfattere er enige om at forkaste beretningen fra 1874, som blev skrevet, da den 81-årige David var svækket af alderen. Tilbage står så Davids beretning fra december 1863, skrevet umiddelbart efter begivenhederne. Denne stemmer ikke overens med den engelske gesandt Pagets ligeledes samtidige indberetning om begivenhederne, og de to forfattere er også her enige om, at Pagets fremstilling må være den rigtige — et synspunkt, der er det modsatte af professor Arups. Davids afvigelser fra Paget forklarer Harald Jørgensen ganske simpelt som fejlhuskning, hvilket ikke virker overbevisende, så meget mere som Harald Jørgensen senere — p. 500 — skriver: »Denne rige skat af viden opbevaredes i en sikker hukommelse, der altid var til disposition, når det krævedes«. Troels Finks forklaring synes sikrere og går ud på, at Davids beretning er et bevidst falsum for at dække over kongen, der bag sit ministerium havde søgt underretning om Englands stilling, en fremgangsmåde, der i nogen grad lå uden for, hvad en konstitutionel konge kunne tillade sig.

Endnu en enkelt anke mod bogen, der dog ikke behøver at være forfatterens fejl. Det er svært at få hold på mennesket David, bag politikerens og embedsmanden. Fra ungdomsårene nævnes enkelte træk, men senere forsvinder de, og vi finder så godt som intet til belysning af den side af sagen, der dog også har interesse og værdi til belysning af personen. Men måske har kilderne været tavse. Dog undrer det lidt, om ikke familietraditionen kunne have afgivet stof til en sådan belysning.

Disse par ting er dog af absolut sekundær betydning. Det, man først søger, en fremstilling af Davids mangesidige offentlige liv, giver bogen den fyldigste besked om.

J. Holst-Jensen.

Søren Hallar: J. P. Jacobsens hjem og barndom. 161 s. (Munksgaard, 1950).

Dr. Hallars sidste bog inden hans død betød en værdifuld forøgelse af hans omfattende forfatterskab; skønt naturfagsmand af fag, blev det som litteraturforsker, han vandt navn, og med den sidste bog viste han sig også som en habil historiker. I bogen om J. P. Jacobsens barndom, om købmandshjemmet og om dets personer gives et fyldigt og afrundet billede af digterens tidligste milieu, selv om dybere arkivstudier sikkert yderligere kunne have både underbygget og udvidet fremstillingen.

Bogen er i seks store afsnit, der skildrer faderen, moderen, søskende, den fjernere slægt, byen og livet i den, endelig som det sidste afsnit: drengeår og skoletid. Samtidig med at vi får skabt en tiltrængt klarhed om forældrenes personligheder, giver forfatteren et levende indtryk af den ret velstående, men nøjsomme provinskøbmand, og af livet i hans hjem, ligesom de forbindelser, der er mellem barndommen og den senere digtning, klarlægges. Vi ser J. P. Jacobsens friske drengeliv og hans vågnende interesse for litteratur og botanik, og må beundre den udmærkede kombination og udnyttelse af de sparsomme kilder, selv om der vel ind i mellem digtes mere over dem, end rimeligt er. Det er en bog, der vil blive nydt af mange.

Vagn Dybdahl.